

**ارزیابی میزان عملکرد اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۴
در وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
(گزارش ۸ ماهه ابتدایی حوزه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی)**

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۱۲۱۷

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ارزیابی میزان عملکرد اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۴ در وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (گزارش ۸ ماهه ابتدایی حوزه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی)

نوع گزارش: طرح/لایحه ، نظارتی ، راهبردی ، پیش‌نویس قانونی

نام دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه ورزش، گردشگری و میراث فرهنگی)

تهیه و تدوین کننده: محمدمامین گزار

ناظران علمی: سعید شفیعا، موسی بیات

ناظر علمی خارج از مرکز: سیدمسعود میرطالبی اقدم (کارشناس سازمان برنامه و بودجه کشور)

اظهارنظرکننده داخل مرکز: علی سبحانی (دفتر بخش عمومی)

اظهارنظرکننده خارج از مرکز: سعید خلیلی (کارشناس سازمان برنامه و بودجه کشور)

صفحه آرا: سیده فاطمه ابوطالبی

واژه‌های کلیدی:

۱. اعتبارات هزینه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۲. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۳. اعتبارات مرتبط با درآمدهای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۴/۱۰/۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۱۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۳	۱. مقدمه
۳	۲. وضعیت تحقق اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در جدول (۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۴
۵	۳. وضعیت تحقق اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های متفرقه انتقال یافته وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴
۶	۴. وضعیت اعتبارات برنامه اجرایی شماره ۱۵ ذیل جدول (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با موضوع صیانت از میراث فرهنگی و توسعه گردشگری و صنایع دستی
۷	۵. وضعیت تحقق اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴
۱۱	۶. نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۲	منابع و مأخذ

فهرست جداول

۴	جدول ۱. وضعیت اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴
۵	جدول ۲. وضعیت اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های متفرقه انتقال یافته وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴
۷	جدول ۳. وضعیت اعتبارات برنامه اجرایی شماره ۱۵ ذیل جدول (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با موضوع صیانت از میراث فرهنگی و توسعه گردشگری و صنایع دستی
۹	جدول ۴. وضعیت اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴

فهرست نمودار

۱۰	شکل ۱. نمودار سهم هر یک از معاونت‌های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از اعتبارات ابلاغی و تخصیص یافته قانون بودجه در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴
----	--

ارزیابی میزان عملکرد اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۴
در وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
(گزارش ۸ ماهه ابتدایی حوزه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی)

[Doi: 10.22034/mrc.report.21217](https://doi.org/10.22034/mrc.report.21217)

چکیده

بررسی وضعیت تخصیص اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۴ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نشان می‌دهد که در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ از مجموع اعتبارات هزینه‌ای مصوب این وزارتخانه، مبلغ ۱۴.۲۵۵.۸۶ یلیون ریال (معادل ۱.۴۲۵ میلیارد تومان) و از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آن، مبلغ ۷.۹۲۳.۴۱۰ میلیون ریال (معادل ۷۹۲ میلیارد تومان) تخصیص یافته است. همچنین مبلغ ۳.۷۵۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۳۷۵ میلیارد تومان) از اعتبارات هزینه‌ای ابلاغ شده ذیل ردیف‌های متفرقه انتقال نیافته وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و مبلغ ۵۶۲.۸۱۲ میلیون ریال (معادل ۵۶ میلیارد تومان) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ابلاغ شده ذیل ردیف‌های مذکور، تخصیص یافته است. مجموع اعتبارات تخصیص یافته به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل هر یک از معاونت‌ها به ترتیب برای معاونت میراث فرهنگی ۴.۵۸۱.۱۶۰ میلیون ریال (معادل ۴۵۸ میلیارد تومان)، برای معاونت گردشگری ۱.۹۱۲.۸۱۲ میلیون ریال (۱۹۱ میلیارد تومان)، برای معاونت توسعه و مدیریت ۱.۵۷۵.۰۰۰ میلیون ریال (۱۵۷ میلیارد تومان) و برای معاونت صنایع دستی ۵۵۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۵/۵ میلیارد تومان) بوده است. همچنین از سرجمع اعتبارات ردیف اصلی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، تا کنون ۵۳/۹۱ درصد از اعتبارات هزینه‌ای و ۲۳ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آن تخصیص یافته است. این موضوع نشان می‌دهد گرچه عملکرد هشت ماهه تحقق اعتبارات بودجه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۴۰۴ نسبت به مدت مشابه در دو سال گذشته بهبود یافته است، اما همچنان درصد تخصیص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این وزارتخانه در هشت ماهه ابتدایی، از وضعیت مناسبی برخوردار نیست.

خلاصه مدیریتی

شرح / بیان مسئله

تصویب بودجه و مشخص شدن اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای، بخشی از پیش‌بینی اقدامات آینده دستگاه‌های اجرایی است که در صورت عدم تخصیص مناسب و به موقع، اقدامات اجرایی پیش‌بینی شده دستگاه را با

مخاطره روبه‌رو خواهد کرد. بنابراین مسئله اصلی گزارش این است که وضعیت اعتبارات تخصیص داده شده به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ به چه نحوی بوده است.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

- بر اساس گزارش سازمان برنامه و بودجه کشور، تا پایان ماه آبان سال ۱۴۰۴، در مجموع برای اعتبارات هزینه‌ای ۲۶.۴۴۲.۲۰۰ میلیون ریال (معادل ۲.۶۴۴ میلیارد تومان) حدود ۷۲ درصد اعتبارات مصوب و برای اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۳۴.۳۰۸.۵۰۰ میلیون ریال (معادل ۳.۴۳۰ میلیارد تومان) نزدیک به ۸۰ درصد اعتبارات مصوب، ابلاغ شده است.

- براساس گزارش وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، از مجموع اعتبارات هزینه‌ای این وزارتخانه مبلغ ۱۴.۲۵۵.۸۶۲ میلیون ریال (معادل ۱.۴۲۵ میلیارد تومان) و از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این وزارت مذکور، مبلغ ۷.۹۲۳.۴۱۰ میلیون ریال (معادل ۷۹۲ میلیارد تومان) تخصیص یافته است.

- براساس استعلام صورت گرفته از سازمان برنامه و بودجه کشور، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، از مجموع اعتبارات هزینه‌ای ردیف‌های متفرقه انتقال یافته وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، ۸.۹۱۹.۲۵۰ میلیون ریال (معادل ۸۹۱ میلیارد تومان) و از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این ردیف‌های مذکور، ۲.۰۵۸.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۲۰۵ میلیارد تومان) ابلاغ شده است.

- بر اساس استعلام صورت گرفته، از مجموع مبلغ ۷.۰۰۰.۰۰۰ میلیون ریال اعتبارات مصوب وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ذیل جدول (۱۲)، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، ۴۵۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۴۵ میلیارد تومان) تخصیص یافته است. به عبارت دیگر در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، تنها ۶/۴۲ درصد از اعتبارات مصوب شده برای کمک به اجرایی‌سازی اهداف برنامه هفتم پیشرفت تخصیص یافته است.

- براساس استعلام دریافتی، مبلغ ۳.۷۵۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۳۷۵ میلیارد تومان) از اعتبارات هزینه‌ای ابلاغ شده ذیل ردیف‌های متفرقه انتقال نیافته وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، و مبلغ ۵۶۲.۸۱۲ میلیون ریال (معادل ۵۶ میلیارد تومان) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ابلاغ شده ذیل ردیف‌های مذکور، تخصیص یافته است. به عبارت دیگر، حدود ۴۲ درصد از میزان ابلاغی اعتبارات هزینه‌ای و ۲۷ درصد از اعتبارات ابلاغی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این ردیف‌ها، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، تخصیص یافته است.

- مطابق با گزارش دریافتی از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ مجموع اعتبارات تخصیص یافته به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل هر یک از معاونت‌های این وزارتخانه به ترتیب برای معاونت میراث فرهنگی ۴.۵۸۱.۱۶۰ میلیون ریال (معادل ۴۵۸ میلیارد تومان)، برای معاونت گردشگری ۱.۹۱۲.۸۱۲ میلیون ریال (۱۹۱ میلیارد تومان)، برای معاونت توسعه و مدیریت ۱.۵۷۵.۰۰۰ میلیون ریال (۱۵۷ میلیارد تومان) و برای معاونت صنایع دستی ۵۵.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۵/۵ میلیارد تومان) بوده است.

پیشنهاد راهکار تقنینی، نظارتی یا سیاستی

پیشنهاد می شود در راستای اجرایی سازی بند «پ» ماده (۱۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، مبنی بر ارائه برنامه عملیاتی شامل اهداف سال مورد نظر، شاخص های عملکرد، مخاطرات رسیدن به اهداف، منابع لازم، نحوه تأمین مالی و طرح های توسعه ای مرتبط، لازم است وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای تدوین ردیف های بودجه ای سال ۱۴۰۵، برنامه عملیاتی مطلوب را به کمیسیون فرهنگی مجلس ارائه نماید.

۱. مقدمه

ارزیابی میزان تحقق تخصیص اعتبارات مصوب در قانون بودجه سالیانه و بررسی عملکرد آن نسبت به سال های پیش از آن، گام مؤثری در افزایش دقت در برآوردهای لازم در تدوین لایحه و قانون بودجه در سال های آینده است. در واقع شناخت علل و عوامل هر یک از موارد عدم تخصیص یا تحقق کمتر یا بیشتر از میزان مصوب در قانون بودجه سالیانه، تاثیر بسزایی در ارزیابی عملکرد دستگاه و میزان تحقق اهداف آن خواهد داشت. از این رو در این گزارش تلاش شده است تا نمایی از میزان تحقق اعتبارات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نشان داده شود و سپس ضمن تحلیل کلی ارقام، به بررسی علل عدم عملکرد یا عدم تحقق هر یک از اعتبارات مذکور پرداخته شود.

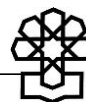
۲. وضعیت تحقق اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در جدول (۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۴

مطابق با آنچه در جدول ۱ ارائه شده و بر اساس قانون بودجه سال ۱۴۰۴، مجموع اعتبارات هزینه ای دستگاه وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به شماره ردیف ۱۱۳۷۰۰، مبلغ ۳۶.۷۴۷.۵۰۰ میلیون ریال (معادل ۳.۶۷۴ میلیارد تومان) و مجموع اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای این وزارتخانه، مبلغ ۴۲.۷۳۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۴.۲۷۳ میلیارد تومان) است [۱]. از این رو مجموع اعتبارات مصوب این وزارتخانه ذیل جدول (۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ۷۹.۴۷۷.۵۰۰ میلیون ریال (معادل ۷.۹۴۷ میلیارد تومان) می باشد. بر اساس گزارش سازمان برنامه و بودجه کشور، تا پایان ماه آبان سال ۱۴۰۴، در مجموع برای اعتبارات هزینه ای ۲۶.۴۴۲.۲۰۰ میلیون ریال (معادل ۲.۶۴۴ میلیارد تومان) حدود ۷۲ درصد اعتبارات مصوب و برای اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای ۳۴.۳۰۸.۵۰۰ میلیون ریال (معادل ۳.۴۳۰ میلیارد تومان) نزدیک به ۸۰ درصد اعتبارات مصوب، ابلاغ شده است [۲].

جدول ۱. وضعیت اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ [۳]

شماره طبقه بندی	عنوان	نوع اعتبار	اعتبار مصوب	اعتبار ابلاغی	اعتبار تخصیصی	درصد اعتبار تخصیصی نسبت به ابلاغی
۱۱۳۷۰۰	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	هزینه‌ای	۳۳.۸۸۷.۵۰۰	۲۳.۶۶۸.۰۰۰	۱۲.۷۹۳.۰۰۰	۵۴٪
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۴۲.۰۲۵.۰۰۰	۳۳.۶۳۸.۷۵۰	۷.۵۶۱.۱۶۰	۲۲٪
		كل اعتبارات	۷۵.۹۱۲.۵۰۰	۵۷.۳۰۶.۷۵۰	۲۰.۳۵۴.۱۶۰	۳۵/۵۱٪
۱۱۳۷۰۶	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	هزینه‌ای	۲.۸۶۰.۰۰۰	۲.۷۷۴.۲۰۰	۱.۴۶۲.۸۶۲	۵۲/۷۳٪
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۱۰۵.۰۰۰	۹۹.۷۵۰	۶۲.۲۵۰	۶۲/۴۰٪
		كل اعتبارات	۲.۹۶۵.۰۰۰	۲.۸۷۳.۹۵۰	۱.۵۲۵.۱۱۲	۵۳٪
۲۸۴۱۰۰	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	هزینه‌ای	۰	۰	۰	-
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۶۰۰.۰۰۰	۵۷۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	۵۲/۶۳٪
		كل اعتبارات	۶۰۰.۰۰۰	۵۷۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	۵۲/۶۳٪
-	مجموع	هزینه‌ای	۳۶.۷۴۷.۵۰۰	۲۶.۴۴۲.۲۰۰	۱۴.۲۵۵.۸۶۲	۵۳/۹۱٪
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۴۲.۷۳۰.۰۰۰	۳۴.۳۰۸.۵۰۰	۷.۹۲۳.۴۱۰	۲۳٪
		كل اعتبارات	۷۹.۴۷۷.۵۰۰	۶۰.۷۵۰.۷۰۰	۲۲.۱۸۸.۲۷۲	۳۶/۵۲٪

بر اساس جدول فوق، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، از مجموع اعتبارات هزینه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مبلغ ۱۴.۲۵۵.۸۶۲ میلیون ریال (معادل ۱.۴۲۵ میلیارد تومان) و از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این وزارتخانه، مبلغ ۷.۹۲۳.۴۱۰ میلیون ریال (معادل ۷۹۲ میلیارد تومان) تخصیص یافته است [۳]. بررسی وضعیت میزان تخصیص اعتبارات این وزارتخانه نشان از بهبود عملکرد تحقق اعتبارات بودجه‌ای آن در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ نسبت به دو سال گذشته دارد. از سرجمع اعتبارات ردیف اصلی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، تاکنون ۵۳/۹۱ درصد از اعتبارات هزینه‌ای تخصیص یافته است. این در حالی است که درصد تخصیص مجموع اعتبارات هزینه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نسبت به اعتبارات ابلاغ شده آن در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲، حدود ۴۵ درصد و در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳ نزدیک به ۵۱ درصد بوده است [۴] و [۵]. همچنین مطابق جدول شماره (۱) این گزارش، حدود ۲۳ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ابلاغ شده، تخصیص یافته است. این در حالی است که درصد تخصیص مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نسبت به اعتبارات ابلاغ شده آن در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲، ۱۷ درصد و در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳، ۲/۸۵ درصد بوده است [۴] و [۵]. از این رو می‌توان ارزیابی مثبتی از روند افزایشی تخصیص هشت ماهه اعتبارات بودجه این وزارتخانه داشت. لازم به ذکر است در مجموع ۳۶/۵۲ درصد از کل اعتبارات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ذیل این جدول، تخصیص پیدا کرده است.

۳. وضعیت تحقق اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های متفرقه انتقال یافته وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴

مطابق با آنچه در جدول ۲ ارائه شده و بر اساس قانون بودجه سال ۱۴۰۴، مجموع اعتبارات هزینه‌ای انتقال یافته ذیل وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ۹.۴۸۷.۵۰۰ میلیون ریال (معادل ۹۴۸ میلیارد تومان) و مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های مذکور، ۲.۴۵۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۲۴۵ میلیارد تومان) است [۱]. از این رو مجموع اعتبارات مصوب ردیف‌های متفرقه انتقال یافته وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ۱۱.۰۳۷.۵۰۰ میلیون ریال (معادل ۱.۱۰۳ میلیارد تومان) است. بر اساس استعلام صورت گرفته از سازمان برنامه و بودجه کشور، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، از مجموع اعتبارات هزینه‌ای ردیف‌های متفرقه انتقال یافته این وزارتخانه، ۸.۹۱۹.۲۵۰ میلیون ریال (معادل ۸۹۱ میلیارد تومان) و از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این ردیف‌های مذکور، ۲.۰۵۸.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۲۰۵ میلیارد تومان) ابلاغ شده است [۲]. از این رو، از سرجمع این اعتبارات، ۱۰.۹۷۷.۲۵۰ میلیون ریال (معادل ۱.۰۹۷ میلیارد تومان)، یعنی حدود ۹۹ درصد از اعتبارات مصوب، ابلاغ شده است.

جدول ۲. وضعیت اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ردیف‌های متفرقه انتقال یافته وزارت میراث فرهنگی،

گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ [۳]

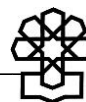
شماره طبقه‌بندی	عنوان	نوع اعتبار	اعتبار مصوب	اعتبار ابلاغی	اعتبار تخصیصی	درصد تخصیص
۷۴۰۰۰۰-۴	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - تقویت یگان حفاظت میراث فرهنگی از محل واگذاری اموال توقیفی	هزینه‌ای	۳۶.۰۰۰	۳۴.۸۴۰	۰	۰
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۰	۰	۰	۰
		مجموع	۳۶.۰۰۰	۳۴.۸۴۰	۰	۰
۷۴۰۰۰۰-۵	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - توسعه و گسترش فعالیتهای ایرانگردی و جهانگردی (موضوع قانون اصلاح مواد ۲ و ۷ قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی)	هزینه‌ای	۷۱.۵۰۰	۶۷.۲۱۰	۰	۰
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۰	۰	۰	۰
		مجموع	۷۱.۵۰۰	۶۷.۲۱۰	۰	۰
۷۵۰۰۰۰-۲۶	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - جبران خدمات مرمت کاران و کارگران پایگاه‌های حفاظتی، پژوهشی و جهانی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	هزینه‌ای	۶.۵۸۰.۰۰۰	۶.۱۸۵.۲۰۰	۳.۷۵۰.۰۰۰	۶۰/۱۰۶٪
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۰	۰	۰	۰
		مجموع	۶.۵۸۰.۰۰۰	۶.۱۸۵.۲۰۰	۳.۷۵۰.۰۰۰	۶۰/۱۰۶٪
۷۳۰۰۰۰-۳۹	اعتبارات موضوع عوارض خروج از کشور	هزینه‌ای	۲.۸۰۰.۰۰۰	۲.۶۳۲.۰۰۰	۰	۰
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۲.۴۵۰.۰۰۰	۲.۰۵۸.۰۰۰	۵۶۲.۸۱۲	۲۷٪
		مجموع	۵.۲۵۰.۰۰۰	۴.۶۹۰.۰۰۰	۵۶۲.۸۱۲	۱۲٪
-	مجموع	هزینه‌ای	۹.۴۸۷.۵۰۰	۸.۹۱۹.۲۵۰	۳.۷۵۰.۰۰۰	۴۲٪
		تملك دارایی سرمایه‌ای	۲.۴۵۰.۰۰۰	۲.۰۵۸.۰۰۰	۵۶۲.۸۱۲	۲۷٪
		مجموع	۱۱.۰۳۷.۵۰۰	۱۰.۹۷۷.۲۵۰	۴.۳۱۲.۸۱۲	۳۹٪

بر اساس جدول فوق، مبلغ ۳.۷۵۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۳۷۵ میلیارد تومان) از اعتبارات هزینه‌ای ابلاغ شده ذیل ردیف‌های متفرقه انتقال نیافته وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، و مبلغ ۵۶۲.۸۱۲ میلیون ریال (معادل ۵۶ میلیارد تومان) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ابلاغ شده ذیل ردیف‌های مذکور، تخصیص یافته است [۳]. به عبارت دیگر، حدود ۴۲ درصد از میزان ابلاغی اعتبارات هزینه‌ای و ۲۷ درصد از اعتبارات ابلاغی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این ردیف‌ها، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، تخصیص یافته است. لازم به ذکر است علی‌رغم ابلاغ ردیف‌های اعتباری «تقویت یگان حفاظت میراث فرهنگی از محل واگذاری اموال توقیفی» و «توسعه و گسترش فعالیتهای ایرانگردی و جهانگردی (موضوع قانون اصلاح مواد (۲) و (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی»، تا کنون هیچ اعتباری برای آنها تخصیص نیافته است. علت عدم تخصیص اعتبار ابلاغی برای ردیف «تقویت یگان حفاظت میراث فرهنگی از محل واگذاری اموال توقیفی» این است که در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، هیچ‌یک از اموال ضبط شده توسط این یگان به فروش نرفته است [۶]. همچنین دلیل عدم تخصیص اعتبار ابلاغی «توسعه و گسترش فعالیتهای ایرانگردی و جهانگردی (موضوع قانون اصلاح مواد (۲) و (۷) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی» عدم تحقق درآمدهای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از محل قانون اصلاح مواد (۲) و (۷) قانون توسعه ایرانگردی و جهانگردی با موضوع درآمدهای حاصل از صدور مجوز و اخذ جرائم مرتبط با تاسیسات گردشگری است [۶]. همچنین به دلیل وقوع دفاع مقدس ۱۲ روزه کشور در مقابل تهاجم رژیم صهیونیستی، بخش قابل توجهی از سفرهای خارجی ایرانیان لغو شد. این موضوع منجر به کاهش درآمدهای وزارتخانه از محل دریافت عوارض خروجی از کشور شده است [۲]. از این رو مجموع تخصیص اعتبارات از این محل در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، تنها ۱۲ درصد میزان ابلاغی بوده است.

۴. وضعیت اعتبارات برنامه اجرایی شماره ۱۵ ذیل جدول (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با موضوع صیانت از میراث فرهنگی و توسعه گردشگری و صنایع دستی

مطابق با آنچه در جدول ۳ ارائه شده و بر اساس جدول شماره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۴، به منظور کمک به پیشبرد احکام مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون برنامه هفتم پیشرفت، برای موضوع حفاظت و احیاء و مرمت میراث فرهنگی کشور، مبلغ ۲.۵۰۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۲۵۰ میلیارد تومان)، برای موضوع احیای برنامه‌های افزایش گردشگران ورودی، مبلغ ۲.۰۰۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۲۰۰ میلیارد تومان)، رای موضوع توسعه و ترویج فرهنگ زیارت، مبلغ ۲.۰۰۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۲۰۰ میلیارد تومان) و برای موضوع اجرای برنامه‌های تحقق رشد ۸ درصدی اقتصاد صنایع دستی، مبلغ ۱.۵۰۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۱۵۰ میلیارد تومان) که مجموعاً ۷.۰۰۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۷۰۰ میلیارد تومان) می باشد، مصوب شده است [۱]. لازم به ذکر است، تامین منابع مورد نیاز برای تخصیص اعتبارات مذکور، از محل ۱ درصد حاصل از بودجه شرکت‌های دولتی است.

۱. در این زمینه، در گزارش این مرکز با عنوان بررسی ردیف‌های اعتباری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به شماره مسلسل ۲۱۰۷۱ که در تاریخ ۱۴۰۴/۰۷/۲۳ منتشر شده است، توضیحات مبسوطی ارائه شده است.

جدول ۳. وضعیت اعتبارات برنامه اجرایی شماره ۱۵ ذیل جدول (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ با موضوع صیانت از میراث فرهنگی و توسعه گردشگری و صنایع دستی [۲]

ردیف	برنامه‌های اجرایی صیانت از میراث فرهنگی، توسعه گردشگری و صنایع دستی	ارتباط با برنامه هفتم پیشرفت	اعتبار مصوب	اعتبار ابلاغی	اعتبار تخصیصی	درصد تخصیص
۱	حفاظت و احیاء و مرمت میراث فرهنگی کشور	ماده ۸۲ و ۸۳	۲.۵۰۰.۰۰۰	۵۰.۰۰۰	۵	٪۲
۲	اجرای برنامه‌های افزایش گردشگران ورودی	ماده ۸۲ و ۸۳	۱.۰۰۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	۳۰	٪۳۰
۳	توسعه و ترویج فرهنگ زیارت	ماده ۸۲ و ۸۳	۲.۰۰۰.۰۰۰	۰	۰	۰
۴	اجرای برنامه‌های تحقق رشد ۸ درصدی اقتصاد صنایع دستی	ماده ۸۲ و ۸۳	۱.۵۰۰.۰۰۰	۱۰۰.۰۰۰	۱۰	٪۶/۶۶
مجموع						
			۷.۰۰۰.۰۰۰	۴۵	۴۵	٪۶/۴۲

براساس گزارش عملکرد وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تاکنون تنها ۴۵۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۴۵ میلیارد تومان) از این اعتبارات ابلاغ شده و تخصیص یافته است [۲]. به عبارت دیگر در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، تنها ۶/۴۲ درصد از اعتبارات مصوب شده برای کمک به اجرایی‌سازی اهداف برنامه هفتم پیشرفت تخصیص یافته است. این موضوع می‌تواند به مثابه زنگ خطری برای عدم اجرا شدن احکام و اهداف برنامه هفتم پیشرفت که مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی هستند تلقی شود. چرا که برخی از احکام مذکور، بدون تخصیص منابع کافی و مشخص در اجرا با چالش روبه‌رو خواهد شد.

لازم به ذکر است از میان ردیف‌های جدول مذکور، نسبت اعتبارات تخصیص یافته به اعتبارات مصوب، برای ردیف اجرای برنامه‌های افزایش گردشگران ورودی ۳۰ درصد، برای ردیف اجرای برنامه‌های تحقق رشد ۸ درصدی اقتصاد صنایع دستی ۶/۶۶ درصد، برای ردیف حفاظت و احیاء و مرمت میراث فرهنگی کشور ۲ درصد بوده و ردیف توسعه و ترویج فرهنگ زیارت هیچگونه تخصیصی نداشته است. آنچه در این میان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، برنامه ریزی عملیاتی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای نحوه عملکرد اعتبارات تخصیص یافته از این محل است. به عبارت دیگر، به طور دقیق مشخص نیست که در صورت تخصیص اعتبارات این جدول، چه اقداماتی توسط این وزارتخانه به تناسب هر ردیف صورت خواهد گرفت. این امر برای تحقق برنامه هفتم پیشرفت ضروری بوده که نیاز است در قانون بودجه سال ۱۴۰۵ مورد توجه قرار گیرد.

۵. وضعیت تحقق اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون بودجه سال ۱۴۰۴

مطابق با آنچه در جدول شماره (۴) ارائه شده، بر اساس قانون بودجه سال ۱۴۰۴ مجموع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ذیل جدول (۱) پیوست قانون بودجه سال ۱۴۰۴، مبلغ ۳۹.۵۷۵.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۳۹.۵۷۷ میلیارد تومان) است. مجموع اعتبارات مصوب طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل معاونت میراث فرهنگی ۲۳.۰۳۵.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۲۳.۰۳۳ میلیارد تومان)، طرح‌های

ذیل معاونت توسعه و مدیریت منابع انسانی ۸.۴۰۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۸۴۰ میلیارد تومان)، طرح‌های ذیل معاونت گردشگری ۷.۳۹۰.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۷۳۹ میلیارد تومان) و طرح‌های ذیل معاونت صنایع دستی ۷۵۰.۰۰۰ میلیون ریال (۷۵ میلیارد تومان) است [۱]. بر اساس گزارش سازمان برنامه و بودجه کشور، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴، مبلغ ۳۳.۶۳۸.۷۵۰ میلیون ریال (معادل ۳.۳۶۳ میلیارد تومان) ابلاغ شده که از این میزان، ۸.۱۲۳.۹۷۲ میلیون ریال (معادل ۸۱۲ میلیارد تومان) تخصیص یافته است [۲].

لازم به ذکر است طرح‌هایی با عنوان «ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی حافظیه و سعدی»، «ایجاد و تجهیز سایت موزه‌ها»، «احداث موزه منطقه‌ای آذربایجان شرقی» و «توسعه مجموعه موزه ملی ایران» از تخصیص صد در صدی برخوردار بوده‌اند [۳]. یکی از دلایل تخصیص کامل این اعتبارات، فوریت و اولویت تقویت موزه‌های کشور برای حفظ آنها در شرایط جنگی و نیمه جنگی است. علاوه بر این ردیفی با عنوان «اجرای طرح جامع فناوری و اطلاع‌رسانی» که مربوط به ارتقای سطح کیفی و کمی فناوری اطلاعات و ارتباطات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی بوده و از اهمیت بالایی برخوردار است، دارای تخصیص ۶۹ درصدی اعتبارات ابلاغی بوده است [۳].

طرح‌هایی با عنوان «کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی حوزه میراث فرهنگی»، «کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی حوزه گردشگری» و «کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیر دولتی حوزه صنایع دستی»، هیچگونه تخصیصی نداشته‌اند [۳]. این موضوع بیانگر آن است که اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مرتبط با بخش خصوصی سه حوزه گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی در اولویت تخصیص اعتبارات قرار ندارند. همچنین طرح «مطالعه، شناسایی و تهیه طرح‌های حفاظت و مرمت آثار و یادمان‌های مفاخر ایرانی خارج از کشور» بدون تخصیص بوده که نشان از عدم توجه کافی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به ظرفیت آثار و یادمان‌های مفاخر ایرانی خارج از کشور در راستای تقویت ویتند گردشگری ایران دارد. علاوه بر موارد فوق، طرح «مشارکت در تعمیر و مرمت ابنیه و اشیای تاریخی و تکمیل موزه‌های در اختیار بخش غیر دولتی» نیز علی‌رغم ابلاغ اعتبارات مصوب، با تخصیصی همراه نبوده است.

جدول ۴. وضعیت اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در

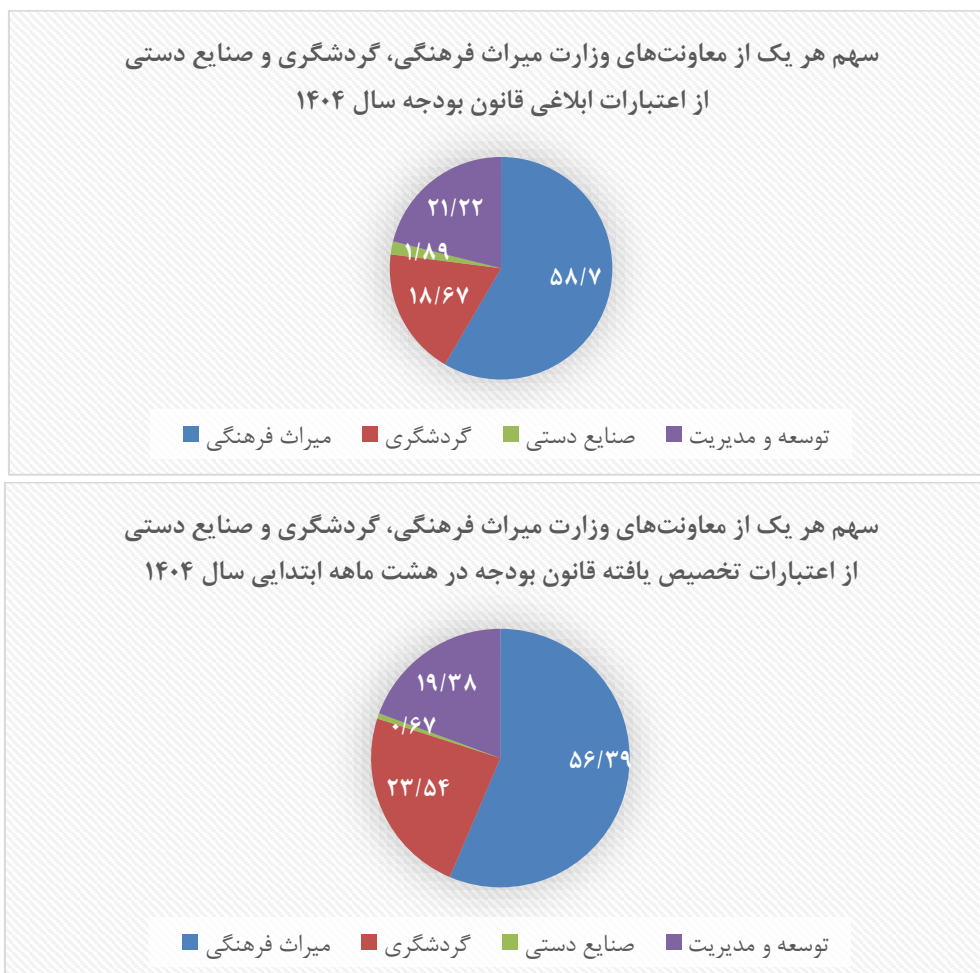
قانون بودجه سال ۱۴۰۴ [۳]

ردیف	معاونت	عنوان طرح	اعتبار مصوب	اعتبار ابلاغی	اعتبار تخصیصی	درصد تخصیص
۱	میراث فرهنگی	حفاظت و آماده‌سازی و مرمت آثار ثبت شده کشور در فهرست جهانی	۱.۵۵۰.۰۰۰	۱.۳۱۷.۵۰۰	۳۸۷.۰۱۰	٪۲۵
۲		حفاظت، آماده‌سازی و مرمت پایگاه‌های حفاظتی و پژوهشی	۱.۲۰۰.۰۰۰	۱.۰۲۰.۰۰۰	۳۸۹.۱۵۰	٪۳۲
۳		خرید حریم و ابنیه و اشیاء با ارزش تاریخی	۵.۰۰۰.۰۰۰	۴.۲۵۰.۰۰۰	۶۰۰.۰۰۰	٪۱۴
۴		ساماندهی، مرمت و نگهداری بناها، محوطه‌ها و باغ‌های تاریخی	۳.۷۰۰.۰۰۰	۳.۱۴۵.۰۰۰	۸۶۱.۷۴۰	٪۲۵
۵		ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی تپه‌های هگمتانه	۴۰۰.۰۰۰	۳۴۰.۰۰۰	۶۵.۰۰۰	٪۱۹
۶		ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی حافظیه و سعدی	۴۰۰.۰۰۰	۳۰۰.۰۰۰	۳۴۰.۰۰۰	٪۱۰۰
۷		ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی فرهنگی قلعه فلک الافلاک، دره خرم آباد و غارهای پیش از تاریخ	۱.۵۰۰.۰۰۰	۱.۲۷۵.۰۰۰	۲۰۰.۰۰۰	٪۱۶
۸		مشارکت در تعمیر و مرمت ابنیه و اشیاء تاریخی و تکمیل موزه‌های در اختیار بخش غیر دولتی	۵۰۰.۰۰۰	۴۲۵.۰۰۰	۰	٪۰
۹		مطالعه، شناسایی و تهیه طرح‌های حفاظت و مرمت آثار و یادمانهای مفاخر ایرانی خارج از کشور	۱۵۰.۰۰۰	۱۲.۷۵۰	۰	٪۰
۱۰		مطالعه، مرمت و حفاظت بافت‌های تاریخی	۲.۶۰۰.۰۰۰	۲.۲۱۰.۰۰۰	۵۸۰.۰۰۰	٪۲۶
۱۱		تکمیل، تجهیز، مرمت، ایجاد سیستم حفاظتی و ساخت مخازن امن موزه‌ها و کاخ موزه‌ها	۴.۰۰۰.۰۰۰	۳.۴۰۰.۰۰۰	۹۷۸.۲۶۰	٪۲۷
۱۲		ایجاد و تجهیز سایت موزه‌ها	۵۰۰.۰۰۰	۴۲.۵۰۰	۴۲.۵۰۰	٪۱۰۰
۱۳		ایجاد و توسعه موزه‌های منطقه‌ای کشور	۱.۸۰۰.۰۰۰	۱.۵۳۰.۰۰۰	۷۵۰.۰۰۰	٪۵
۱۴		توسعه مجموعه موزه ملی ایران	۱۷۰.۰۰۰	۱۴۴.۵۰۰	۱۵۵.۰۰۰	٪۱۰۷
۱۵		کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی حوزه میراث فرهنگی	۱۴۰.۰۰۰	۱۱۹.۰۰۰	۰	٪۰
۱۶		ساماندهی مجموعه فرهنگی طوس	۶۰۰.۰۰۰	۵۱۰.۰۰۰	۵۱۰.۰۰۰	٪۱۰۰
۱۷		احداث موزه بزرگ اراک	۲۶۰.۰۰۰	۲۲۱.۰۰۰	۱۲۰.۰۰۰	٪۵۴
۱۸		احداث موزه منطقه‌ای آذربایجان شرقی	۵۰۰.۰۰۰	۴۲.۵۰۰	۴۲.۵۰۰	٪۱۰۰
۱۹	گردشگری	تامین زیرساخت و ساماندهی سواحل شمال و جنوب کشور	۲.۶۰۰.۰۰۰	۲.۲۱۰.۰۰۰	۶۳۲.۸۱۲	٪۲۴
۲۰		ایجاد و توسعه زیرساخت‌های گردشگری	۳.۵۰۰.۰۰۰	۲.۹۷۵.۰۰۰	۱.۲۸۰.۰۰۰	٪۳۶
۲۱		کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی حوزه گردشگری	۱.۲۹۰.۰۰۰	۱.۰۹۶.۵۰۰	۰	٪۰
۲۲	صنایع دستی	ایجاد و تجهیز کارگاه‌های هنرهای سنتی و شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی	۶۲۰.۰۰۰	۵۲۷.۰۰۰	۵۵.۰۰۰	٪۱۰
۲۳		کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیر دولتی حوزه صنایع دستی	۱۳۰.۰۰۰	۱۱۰.۵۰۰	۰	٪۰
۲۴	توسعه مدیریت	اجرای طرح جامع فناوری و اطلاع‌رسانی	۹۰۰.۰۰۰	۷۶۵.۰۰۰	۵۲۵.۰۰۰	٪۶۹
۲۵		تعمیرات اساسی و تامین تجهیزات و ماشین آلات	۳.۰۰۰.۰۰۰	۲.۵۵۰.۰۰۰	۱.۰۵۰.۰۰۰	٪۴۱
۲۶		احداث ساختمان اداری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۴.۵۰۰.۰۰۰	۳.۸۲۵.۰۰۰	۰	٪۰
-		مجموع	۳۹.۵۷۵.۰۰۰	۳۳.۶۳۸.۷۵۰	۸.۱۲۳.۹۷۲	٪۲۰

بر اساس جدول فوق، در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ مجموع اعتبارات تخصیص یافته به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل هر یک از معاونت‌ها به ترتیب برای معاونت میراث فرهنگی ۴.۵۸۱.۱۶۰ میلیون ریال (معادل ۴۵۸ میلیارد تومان)، برای معاونت گردشگری ۱.۹۱۲.۸۱۲ میلیون ریال (۱۹۱ میلیارد تومان)، برای معاونت توسعه و مدیریت

۱.۵۷۵.۰۰۰ میلیون ریال (۱۵۷ میلیارد تومان) و برای معاونت صنایع دستی ۵۵.۰۰۰ میلیون ریال (معادل ۵/۵ میلیارد تومان) بوده است [۳].

نسبت مجموع اعتبارات تخصیصی به ابلاغی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل هر یک از معاونت‌ها به ترتیب برای معاونت میراث فرهنگی ۲۲ درصد، برای معاونت گردشگری ۲۵ درصد، برای معاونت توسعه و مدیریت ۲۲ درصد و برای معاونت صنایع دستی ۹ درصد است. این موضوع بیانگر آن است که تخصیص طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل معاونت صنایع دستی در اولویت پایین تری نسبت به سایر معاونت‌ها قرار دارد. در نمودار ۱ سهم هر یک از معاونت‌های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه در جدول پیوست ۱ قانون بودجه سالانه ارائه شده است. مطابق با این نمودار سهم اعتبارات ابلاغی طرح‌های این وزارتخانه برای معاونت میراث فرهنگی با ۵۸/۷ درصد، معاونت توسعه و مدیریت ۲۱/۲۲ درصد، معاونت گردشگری با ۱۸/۵۶ درصد و معاونت صنایع دستی ۱/۸۹ درصد است.

شکل ۱. نمودار سهم هر یک از معاونت‌های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از اعتبارات ابلاغی و تخصیص یافته قانون بودجه در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ [۳]

مطابق با نمودار فوق، سهم اعتبارات تخصیص یافته به معاونت میراث فرهنگی ۵۶/۳۹ درصد، معاونت گردشگری ۲۳/۵۴ درصد، معاونت توسعه و مدیریت ۱۹/۳۸ درصد و معاونت صنایع دستی ۰/۶۷ درصد است. درصدهای مذکور بیانگر آن است که معاونت صنایع دستی، سهم ناچیزی نسبت به سایر معاونت‌ها از اعتبارات ابلاغی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دارد. گرچه هزینه‌های عمرانی معاونت صنایع دستی نسبت به سایر معاونت‌ها کمتر است، اما این میزان از اختلاف اعتبارات قابل توجیه نیست. با این حال، اعتبارات یادشده متناسب با نسبت ابلاغ‌شده میان معاونت‌های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، تخصیص داده نشده‌اند. این موضوع یکی از موانع پیشرفت طرح‌های عمرانی حوزه صنایع دستی مانند احداث و تکمیل بازارچه‌های صنایع دستی است. از این رو لازم است در سال‌های پیش‌رو نه تنها سهم اعتبارات عمرانی این حوزه از اعتبارات مصوب و ابلاغی افزایش یابد، بلکه سهم اعتبارات تخصیص یافته آن مانند سایر معاونت در حد قابل قبولی باشد.

۶. نتیجه‌گیری و پیشنهادات

بررسی وضعیت تخصیص اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۴ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نشان می‌دهد که در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ از مجموع اعتبارات هزینه‌ای مصوب این وزارتخانه، مبلغ ۱۴.۲۵۵.۸۶۲ میلیون ریال (معادل ۱.۴۲۵ میلیارد تومان) و از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای آن، مبلغ ۷.۹۲۳.۴۱۰ میلیون ریال (معادل ۷۹۲ میلیارد تومان) تخصیص یافته است. به عبارت دیگر در هشت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ از سرجمع اعتبارات ردیف اصلی وزارت مذکور، ۵۳/۹۱ درصد از اعتبارات ابلاغی هزینه‌ای و ۲۳ درصد از اعتبارات ابلاغی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص یافته است. همچنین در مجموع ۳۶/۵۲ درصد از کل اعتبارات ابلاغی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ذیل این جدول، تخصیص پیدا کرده است. این موضوع نشان می‌دهد گرچه عملکرد هشت ماهه تحقق اعتبارات بودجه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۴۰۴ نسبت به مدت مشابه در دو سال گذشته بهبود یافته است، اما همچنان درصد تخصیص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این وزارتخانه در هشت ماهه ابتدایی، از وضعیت مناسبی برخوردار نیست. از این رو لازم است وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با توسعه مدل‌های تأمین مالی از جمله تقویت تأمین مالی از طریق انتشار اوراق با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور، وضعیت تخصیص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود را در سال‌های آتی بهبود بخشد. علاوه بر این، در راستای اجرایی‌سازی بند «پ» ماده (۱۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، مبنی بر ارائه برنامه عملیاتی شامل اهداف سال مورد نظر، شاخص‌های عملکرد، مخاطرات رسیدن به اهداف، منابع لازم، نحوه تأمین مالی و طرح‌های توسعه‌ای مرتبط، لازم است وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای تدوین ردیف‌های بودجه‌ای سال ۱۴۰۵، برنامه عملیاتی مطلوب را به کمیسیون فرهنگی مجلس ارائه نماید.

منابع و مأخذ

- [۱] قانون بودجه سال ۱۴۰۴ مصوب مجلس شورای اسلامی.
- [۲] برگزاری جلسه کارشناسی با سازمان برنامه و بودجه کشور مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۱۸.
- [۳] استعلام ارسال شده از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۱۱.
- [۴] گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با عنوان «ارزیابی میزان عملکرد قانون بودجه ۱۴۰۳ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در هشت ماهه ابتدایی» به شماره مسلسل ۲۰۱۸۴.
- [۵] گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با عنوان «ارزیابی میزان تحقق اعتبارات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ذیل قانون بودجه ۱۴۰۲ در هشت ماهه ابتدایی سال» به شماره مسلسل ۱۹۴۸۵.
- [۶] گزارش عملکرد ارائه شده توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در جلسه کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۱۱.

گزیده سیاستی

عملکرد هشت ماهه تحقق اعتبارات بودجه ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۴۰۴ نسبت به مدت مشابه در دو سال گذشته بهبود یافته است، اما همچنان درصد تخصیص اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای این وزارتخانه در هشت ماهه ابتدایی، از وضعیت مناسبی برخوردار نیست.

مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir